

ŽIVOTOPIS – ZBYNĚK VLASÁK

OSOBNÍ ÚDAJE

trvalé bydliště	:	
kontaktní adresa	:	
datum narození	:	
státní občanství	:	
stav	:	
kontaktní telefon	:	
kontaktní e-mail	:	
sociální síť	:	

PRŮBĚH ZAMĚSTNÁNÍ

2009 – dosud	podnik:	Borgis, a. s. (vydavatelství)
	pozice:	editor literární a kulturní přílohy Salon (čtvrteční příloha deníku Právo) novinky.cz/kultura/salon, facebook.com/salonpravo Salon se soustředí na esejistickou tvorbu, rozhovory se současnými umělci, ale i osobnostmi z jiných oborů, povídky, reportáže, fejetony, sloupky, recenze, velké ankety a mnoho dalšího. Salon obdržel za mého působení dvě Novinářské ceny (2017 – Daniel Prokop, 2018 – Apolena Rychlíková) a jednu nominaci (2020 – Saša Uhlová).
2007 – dosud	podnik:	Borgis, a. s. (vydavatelství)
	pozice:	zástupce šéfredaktorky Festivalového deníku (od 42. MFF Karlovy Vary) rozhovory, reportáže, tematické články, glosy, mj. také redesign deníku.
2015–2016	podnik:	Asociace českých filmových klubů
	pozice:	zástupce šéfredaktorky a editor Filmových listů (41. a 42. Letní filmová škola Uherské Hradiště) editace Filmových listů, deníku pro návštěvníky LFŠ
2006–2009	podnik:	Borgis, a. s. (vydavatelství)
	pozice:	redaktor kulturní rubriky a Magazínu Práva zaměření především na film a literaturu

VZDĚLÁNÍ

nejvyšší dosažené vzdělání:	vysokoškolské, magisterské
2007–2011	Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy obor: Mediální studia , zakončeno státní magisterskou zkouškou diplomová práce: Vnímání obsahů, statutu a role médií v Československu v letech 1977–1989 zaměření na alternativní paradigma, politickou ekonomii komunikace, gender, kulturní studia, orální historii a soudobé československé dějiny
2004–2007	Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy obor: Žurnalistika , zakončeno státní bakalářskou zkouškou bakalářská práce: Polské události let 1981 a 1982 v dobovém českém tisku

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

2014–2019	Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy Katedra mediálních studií IKSŽ předměty: Mediální produkce – workshop I, Mediální produkce – workshop II, Mediální produkce – žurnalistická práce I, Mediální produkce – žurnalistická práce II, vedení bakalářských prací, oponentura diplomových prací
2006–2010	Tutor, a. s. lektor přípravných kurzů vedení celoročních i krátkodobých kurzů žurnalistiky a PR
2013	vedení workshopu na Fakultě architektury (spolu s Veronikou Bednářovou)
2012	vedení workshopu na pražské DAMU (spolu s Veronikou Bednářovou)
2011	účast na konferenci Média a společenská změna
2009	vedoucí žurnalistického workshopu na FAG 2009

TVŮRČÍ ČINNOST

2020	Daniel Prokop: Slepé skvrny. O chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti odborný redaktor knihy, nejprodávanější titul prvních měsíců roku 2020
2019	Divočina. Povídky pro Duhu (Novela bohemia 2019) spoluautor dobročinného konceptu a editor knihy
2018	Jan Švankmajer: Cesty spasení (Dybbuk 2018) deníkové záznamy, autorství do publikace zařazeného textu Zárodky revolty jsou v našich snech
2018	Všechno nejlepší. Tisíc čísel a dvacet let Salonu Práva (Druhé město 2018) editor a spoluautor sborníku sta nejlepších textů z historie Salonu Práva
2015 až 2016	Hafanova dobrodružství I., II., III. (Kudla Press 2015, 2016) knižní redaktor komiksově trilogie, vítězství v soutěži Nejkrásnější kniha ČR 2016, nominace na cenu Zlatá stuha
2014	Miliónový čas. Povídky pro Adru (Argo 2014) spoluautor dobročinného konceptu, editor knihy a autor předmluvy
2011	Otázka brambor spoluautorství divadelní hry, nominováno na Cenu Alfréda Radoka
2010	...a to je blues (Veduta 2010)

JINÉ AKTIVITY

2020	pořádání a moderace večera Co se děje na periferii v pražské Městské knihovně (hosté: Daniel Prokop, Kateřina Smejkalová)
2019	pořádání křtu knihy Divočina. Povídky pro Duhu na pražském Světu knihy (hosté: Pavla Horáková, Karol Sidon, Jan Skalík) a čtení v pražském Divadle Na zábradlí (hosté: Bianca Bellová, Alena Mornštajnová, Jarda Svoboda, Jan Skalík)
2019	pořádání a moderace večera Superintelligence jako novodobý mýtus na Ekologických dnech Olomouc (hosté: Jan Romportl, Kateřina Smejkalová, David Storch)
2019	pořádání a moderace večera Co na nás ví normalizační próza v pražské Městské knihovně (hosté: Václav Bělohradský, Eva Klíčová, Michal Pullmann)
2018	účast na debatě Proč nemá kultura víc místa v médiích? v rámci festivalu Tabook
2018	pořádání a moderace pražského a jabloneckého křtu knihy Všechno nejlepší. Tisíc čísel a dvacet let Salonu Práva

Zbyněk Vlasák

Koncepce pro působení v Radě Státního fondu kinematografie

Jedním z klíčových úkolů nového člena Rady Státního fondu kinematografie, který je volen na tříleté období, je podílet se a následně finalizovat novou dlouhodobou koncepci Fondu na léta 2023–2028.

Součástí toho by měla být i důkladné zhodnocení, nakolik se podařilo naplnit cíle a výzvy, které si stanovila koncepce předchozí. Ta byla podle mě nastavena dobře, ale přeci jen jsou oblasti, kde by činnost Fondu měla jít ve vytyčené cestě dál. Pokusím se tu několik takových oblastí načrtnout.

Zároveň je zřejmé, že nejen tuto novou koncepci, ale vůbec celou činnost Fondu může v následujících měsících a letech ovlivnit hrozba postkoronavirové ekonomické krize, která pravděpodobně zasáhne i českou filmařskou obec. Podobně jako ji zasáhla koronavirová krize samotná.

Uhájit fungující systém

Státní fond kinematografie si v předchozí koncepci vzal za cíl podporu druhové různosti domácí tvorby, zvýšil počet výzev, skrze něž mohou zájemci žádat o podporu, včetně těch mimořádných, i výši alokovaných prostředků. Snaží se o podporu nejen celovečerních hraných filmů, ale také filmů dokumentárních, animovaných, experimentálních a krátkých. Často je v tomto směru jeho podpora naprosto klíčová, mimo jiné proto, že slouží českým projektům jako základ pro žádosti o další (nejen) institucionální podporu.

Vzhledem k tomu, že po koronavirové krizi se očekává i vypuknutí krize ekonomické s poměrně nepředvídatelnými následky, bude před Fondem stát nelehký úkol tuto svou současnou činnost na poli podpory filmových projektů před veřejností uhájit, ale zároveň i v krizi aktivně přispívat k udržení kvality českého filmového prostředí, které podobně jako jiná prostředí v souvislosti s koronou dostalo a zřejmě ještě dostane nejednu tvrdou ránu. Filmová výroba na jaře několik měsíců stála, část kvalitních snímků přišla o své (i mezinárodní) festivalové premiéry a je pro ně složitější dostat se do světa, ale i do domácí kinodistribuce.

Navíc je pravděpodobné, že pokud bude ekonomická krize opravdu silná, bude ze strany politických představitelů a veřejnosti vyvíjen čím dál silnější tlak na omezení státní podpory filmového průmyslu. Fond musí být v této oblasti dostatečně sebevědomý a ubránit film před pokusy snížit státní dotace či příspěvky od televizních vysílatelů.

Jedním z dílčích, ale dlouhodobějších řešení v krizi může být prohloubení podpory mezinárodních majoritních i minoritních koprodukcí, které neslouží pouze ke kulturní výměně a vzájemnému obohacení, ale vytvářejí stabilnější a pevnější síť financování. Fond by měl v tomto být aktivní i na evropském poli, zvýšit komunikaci s podobnými institucemi v ostatních zemích a také například tlak na reciprocitu: zcela konkrétně když český fond podpoří za poslední roky deset rumunských projektů, aby i rumunský fond podporoval české projekty.

Nové směry pro kinematografii

Už teď vidím v činnosti Fondu rezervy také ve větší podpoře takových projektů, které posouvají samotné filmové médium a hledají nové způsoby vyjadřování. Právě jarní koronavirová krize přitom ukázala, že dosavadní jistoty, které si s kinematografií spojujeme,

mohou rychle padnout. Způsoby sledování filmů se nuceně i přirozeně mění a stejně tak se filmové prostředí nesmí bát měnit samo sebe a nejen se novým podmínkách přizpůsobovat, ale jít spolu s vývojem v první řadě. Nabízí se například rozvoj celé nové oblasti virtuální reality, spolupráce s herním průmyslem, s online platformami. Musím bohužel konstatovat, že v tomto byl Fond dlouho příliš konzervativní a že pokusy v tomto směru jsou zatím v plenkách.

S tím souvisí i podpora VOD platforem, které na jaře na dlouhou dobu zcela převzaly roli kinosálů. Fond by měl podporovat vznik a činnost domácích platforem, které budou schopny být kvalitativním doplňkem platforem nadnárodních typu Netflixu, a podněcovat jejich vzájemnou konkurenci, která může pomoci nabídku dál zkvalitňovat. V neposlední řadě je to účinný způsob, jak do budoucna dál omezovat filmové pirátství.

Koronakrize ukázala rovněž potřebu být připraven na další posílení segmentu, kterému se před lety začalo říkat Quality TV. Česká produkce je zde oproti některým srovnatelným kinematografiím (polská, španělská) pozadu. Fond se o podporu například seriálů nově zasazuje, měl by ale dál rozvíjet svou schopnost dobře vybrat projekty v této oblasti, mimo jiné proto, že se tím české kultuře snadno otevírají dveře do mezinárodního kontextu. Zároveň by Fond měl také více využívat svůj vliv a pokusit se tlačit na internetové platformy typu Netflix, aby českým filmařům nabízely férovější podmínky, než se děje dnes. Podobnou roli by měl ostatně sehrávat i ve vztahu k tradičnějším partnerům, jako je Česká televize, například pokud jde o licenční podmínky a jejich povinné časové omezení.

Fond se nesmí stát pevností

Přes výše zmíněné se Fond nesmí stát v budoucí krizi jen pevností, která ohradí vlastní činnost a privilegia. Musí nadále pokračovat v úsilí o transparentnost vlastního rozhodování, ale nově i sám nabízet své výstupy a jejich interpretaci prostřednictvím bližšího kontaktu s médii, filmovými novináři a tedy veřejností. Kromě vyššího povědomí o vznikajících filmech to může pro veřejnost znamenat i otevřenější a informovanější vztah k samotnému Fondu. Lidé musí vědět, co Fond dělá, proč to dělá a jaký to má smysl pro českou kulturu a obecně společnost. Právě v tomto mohou Radě nabídnout své dlouholeté novinářské zkušenosti a kontakty v oboru.

Součástí komunikace navenek musí být nejen podpora, ale i iniciace filmově vědních, filmově historických a populárně naučných publikací, časopisů, webů a také třeba i výstav a netradičních akcí spojených s kinematografií, které se neomezí jen na prostředí kina či internetu, ale zdatně zasáhnou do veřejného prostoru. A to především v regionech, kde je tato potřeba vyšší než v hlavním městě.

Zároveň se Fond nesmí uzavřít před podněty zvenku, být připraven přínosné věci vstřebat a vést s veřejností otevřenou debatu. Také k tomu je potřeba v Radě někdo, kdo se pohybuje i mimo filmařské ghetto.

Každý člen Rady s sebou nese specifické hledisko vkusu. Já bych kladl důraz na scénáře a filmy s ambicí reflektovat dění ve společnosti raději než projekty eskapické. Nepředvídatelné zásahy do našeho společenského prostředí jistě se zpomalením šíření koronaviru neskončily a můžeme jim čelit lépe jen v případě, že budeme dobře znát sami sebe.

S tím souvisí i potřeba zvýšit možnosti a motivaci na vzdělávání filmařů, a to nejen v oborech souvisejících přímo s filmovým uměním, ale skrze kontakt se společenskými vědami a vědci. Ať už jde o přednášky, workshopy či konzultace vznikajících projektů. Což je jedna z dalších věcí, kterou moje zkušenost editora Salonu, kde se střetávají světy kultury a společenských věd, umožňuje.

Doba, která nás čeká, bude jistě plná překvapivých výzev, které teď nedokážeme dohlédnout. Ostatně kdo by před rokem řekl, že se na tolik týdnů zastaví život v celé zemi. Hlavní, čím tedy musí Fond, Rada a její členové disponovat je flexibilita a schopnost při dodržení zákonného rámce i základních etických pravidel včas reagovat na vše, co se českému filmovému prostředí v příštích letech stane. Zároveň ale musejí být lidé ve Fondu schopni své kroky rychle a neustále vyhodnocovat. A v neposlední řadě tyto kroky vysvětlovat. Jen tak bude tato instituce schopna ony výzvy ustát se ctí.